

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Enrike Mugarza Idarra

*Mallabia, Bizkaia
(1932)*

Aurkibidea

Biografia

Mallabiko Trabaku Behekoan jaioa. Gurasoak ere mallabiarrak zituen. Gaztetan "Compresores Betiko" lantegian hasi zen lanean, Eibarren. Han zegoela, Lambretta lantegitik deitu zioten, eta bertara joan zen, motorrak asko gustatzen zitzaizkiolako. 27 urtez jardun zuen Lambrettan lanean. Hasieran katean lan egin bazuen ere, segituan motorrak probatzeko lanera pasa zuten. 1961-1973 bitartean, 12 aldiz atera zen "Vuelta España" txirrindulari lasterketan, lambrettarekin, "enlace" modura. Betidanik izan du tresna zaharrak gordetzeko zaletasuna eta, pixkanaka, etxeko garajeon museoa prestatu zuen bildutako gauzekin. Antzinako bizimoduari buruzko hainbat azalpen eman zizkigun egindako elkarrizketetan, eta baita bere museo aberatsa erakutsi ere.

Zintak

MAL-020

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Mallabia.
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2005-07-07
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane

MAL-021

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Mallabia.
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2005-07-07
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Alberdi Bilbao, Itziar

MAL-022

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Mallabia.
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2005-08-05
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV

- **Kodifikatzailea:** Alberdi Bilbao, Itziar

MAL-023

- **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Mallabia.
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2005-08-05
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV

MAL-052

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Elortza, Kepa
- **Data:** 2010-03-22
- **Iraupena:** 89 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

MAL-060

- **Proiektua:** Eibarko ondare industriala
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane
- **Data:** 2015-06-04
- **Iraupena:** 59 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Oruesagasti, Ainitze

MAL-061

- **Proiektua:** Eibarko ondare industriala
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane
- **Data:** 2015-06-04
- **Iraupena:** 27 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Gisasola, Jaione

MAL-063

- **Proiektua:** Ahaztuen Oroimena
- **Elkarrizketatzailea(k):** Bereziartua, Aitor - Ibarzabal, Patxi - Unamuno, Alberto
- **Data:** 2012-01-01
- **Iraupena:** 82 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Mallabia eta inguruan ezagutu zituen errementariak

- **Erref:** MAL-020/001
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Errementariak, ferratzaileak

Laburpena:

<p>Ttanboliña. Errementariak egiten zituen lanak. Berrizen eta Mallabian (Pradera abizenekoa) zeuden errementariak.</p>

Transkripzioa

- Erregaldaria ferreteruan edo...?
- Ferreterixan baten. Edo, bestelan... Ordun izeten zan, gaiñera, errementarixe. Errementarixek eitten zittun horrek. Ferreterixie be gero, baiñe aurretik errementarixek ein biher izeten zittun. Erderaz esaten dana "herrerros" eitten zittuen.
- Hemen inguruan errementaririk?
- Bai, Berrizen. Ta gero bertan Mallabixen be bai. Bertan Mallabixen be bai.
- Ta zeuek nora juateko jokeria zekazuen?
- Berrizera, enjeneral, gu. Berrizera.
- Hemen, Mallabin, nun zeuan? Kalian bertan edo...?
- Bai, kalien bertan. Ta, gaiñera, Pradera, Praderatarra.
- Praderatarra, hemen bertakua? Mallabiko...
- Bertakue, Mallabikue. Bai.

2. Mallabia inguruan zeuden errotak; gerra ondorengo urteetako egoera

- **Erref:** MAL-020/002
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:00:55. **Bukatu:** 00:04:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Lanbideak » Polizia
- Baserría » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

<p>Garia kutxetan gordetzen zuten eta errotara zakuetan eramaten zuten. Inguruko errotak: Iruzubieta; Berrizen ere errota bat zegoen. Gerraostean errotak prezintatu zituzten. Herrira entregatu behar izaten zen garia. Errazionamentua. Durangora eramaten zituzten inguruko gari guztiak. Ziortza aldera, San Cristobal ondoan, Mauma errota. Guardia zibila.</p>

Transkripzioa

- Esan dozu, garixa kutxetan gordetzen zenduela...
- Bai.
- Eta gero, gari hori errotara eruateko, zakuetan...?
- Zakuetan ipini.
- Zaku hori ze izaten zan? Zelakua izaten zan?
- Ba, zakue [izeten] "de"... espartzuzkue, "esparzo".
- Normal-normala edo...?
- Normala, bai.
- Toki batzuetan entzunda dakat zaku hori izaten zala normalian baiño fiñaua. Zeuenian ez?
- Bai, bai, bai, bai. Fiña izeten zan, hari fiñauaz izeten zan. Gaur [izen] holako zakurik ez da egoten, e! Egon ingo die, baiñe gitxi. Gaur dana da plastikozkua!
- Baiña orduan errotara eruateko zakuak. Eta hemen inguruan ze errota

edo...?

- Hamen, Iruzubietan bat; beste bat Berrizen be bai. Ta gero, gerra-ostien, honek errotok... Klaro, gerra-ostien etorri zan dana razionamentue, ta zerrau ein zittuen, prezintau, errotak, jentiek erun ez deixen. Ze geuk be hogei anega garixe hartu arren, hamazortzi herrire entregau biher izeten geuntsan. Hogei anega hartu ta hamazortzi herrire entregau biher. Gerra-ostien zan hori. Dana euen razionamentuen: olixue razionamentuen, jaboie razionamentuen, lentejak razionamentuen... Ta, ba, garixe leku askotan ez zan egongo, ta, ba, izengo zan hori, ba, hara eruteko ta, ba, batuko eben. Orduen be eingo zittuen negozio zerak, baiñe...

- Orduen, gerra-ostien errotak itxitta egon zian, edo prezintaut?

- Prezintau batzuk be ein zittuen. Ta gero, ba, eurak eukezan ipinitte.

Durangon euen bat "Lapikona" esaten eutsena, ta hara erun biher izeten zan. Kamioi bat etortzen zan, ta hara eruten zittun garixok urune eitteko. Hori zan, ba, ez eruteko beste leku batzutan. Ta gero, ni ez nitzen jun, baiña gurien anaie-ta be bai junda euezan, hamen Gerietik harutz, "Maume" esaten eutsen, han, "Maume"-ra errotara. Gabien errotara.

- Geriatik harutz, norutz, baiña?

- Ya zeren parterutz, Ziortza parterutz; "Maume" esaten eutsena, San Kristobal onduen, handikaldetik. Ta, ba, gabien jun biher, ze Guardia Zibillek urtetzen eben igul, ta kendu eitten eutsen. Harrapatzen baeben, garixe kendu; gari barik etx(e)a, astuakin bakarrik. Ta, ba, gabaz jun biher. Ta ni ez nitzen jun, e! Baiña gurien anaie-ta bai, junda euezen. Bai, gerra-ostien gauzie bastante gaizki eu(e)n. Gaizki. Nik beti esan dot: "Halakorik ez daixela etorri".

- Gerria beti da gogorra, ez?

- Bo! Bo!

- Gauza onik ez dau ekartzen...

- Ez, ez.

3. Aita arotza zen; egiten zituen lanak

- **Erref:** MAL-020/003
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:04:00. **Bukatu:** 00:05:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Lanbideak » Arotzak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Familia giroa. Aita arotza zen; gurdiak egiten zituen. Basoko lanak; botatako zuhaitzak kamioian kargatu.

Transkripzioa

- Aittitta ta amaman basarríxa gitxi gorabehera zelakua zan kontau destazu.

- Bai.

- Eurak zelakuak zian? Ez dakit, ipuin-kontalaríxak edo...?

- Gurien aitte bai. Aitte bai. Aitte zan bastante... Gero, arotza zan.

Burdíxek-eta eitten zittun basarríxetarako. Ta gero lehen esan dotena, ba, gari-joteko makiña horr(e)az makinistie. Ta gero, beran bizimodue izeten zan beti... Orduen arbolak botatzen-ta ibiltten zien; orduen, tantaíxek eta paguek eta. Ta, ba, kamioie etortzen zan Durangotik, "un tal Zarandona,

transportes Zarandona de aquellos años". Ta ha kamioie kargatzen. Ta kargau be, barritz, bota biher izeten [zittuen] tabloi bi, ta tabloien gaiñetik bultzeka. Gaur, ba, barritz, grapiaz heltzen deutse, ta "ras!" kargatzen dittue. Goxien gos guztixe eitten eben kamiokada bat kargatzen; atsaldien beste bat. Egunien kamiokada bi. Ta hori biherra gogor eindde!

- Orduan, arotza zan eta berak eitten zeban dana? Zuhaitzak kargatzen lagundu...

- Bai. Bueno, egunero ez zan izeten ha zuhaitzak kargatzen, e! Izeten zan, ba, astien igul bi bider edo. Ta, ba, beste egunetan, ba, burdixek ein ta solorako beste... arie edo, narra edo, lurre zapaltzekue, txilindrue edo... gauza asko.

- Orduan, arotzerixiaz aparte, gero beste lan batzuk eitten zittuan. Ba, hori, ez? Egurra kargatzen lagundu edo...

- Bai.

4. Zuhaitzen inguruko azalpenak

- **Erref:** MAL-020/004
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:05:50. **Bukatu:** 00:08:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Natura » Meteorologia

Laburpena:

Tantaia; pagoa; "gaztaiña-arbolie"; haritza. Lehen pagoa moztu egiten zen. Materiala zertarako erabiltzen zen. Pagoa putzura botatzen zuten.

Transkripzioa

- Esan dozu "tantaixak". Zeri esaten detsazu?

- Tantaixe da zera, txopuan antzeko arbola bat. Ta bestie pague, ta bestie gaztaiña-arbolie, "castaño", "roble", "haya"...

- Baiña, orduan, "tantaixa" esaten detsazu arbola klase bati?

- Bai. Pague barik, tantaixe da beste bat luziaue. Pague da motzaue. Oin ez da egoten, e! On ya luzien isten (d)eutse, baiñe lehen ebai eitten eutsezan adarrak, ta g(e)atzen zan trongo motza. Adarrak zabaldu eraitten eutsezan. Gaur, barritz, isten (d)eutse dana gora ta gora, ta gaur urtetzen dabe tantaixen antzera pague be. Ta lehen ez. Lehen pague zabaldu eitten eben; puntie ebai eitten eutsen, ta adarrak gorutz doiezenak ebai, ta zabaldu. Adar gehixao urtetzen eutsen; zabaldu eitten zan. Ta gaur ez. Gaur pague-ta sartzen dittue, ta danai laga eitten jako. Oin beste biher klase batera hazten da gaur zera.

- Eta "pago-tantaixa" entzunda dakazu?

- Bai. Pago-tantaixe, ba, hoixe, ointxe esan dotena. Pago-tantaixe isten jakona, luzetzen isten jakolako, tantaixe.

- Baiña lehen halakorik ez zeuan...

- Lehen, bai batzuk, baiñe gitxi. Lehen izeten zan pago motza. Pago motza.

-Eta luzieri halan esaten jakuen? Pago-tantaixa?

- Bai, pago-tantaixe.

- Baiña gero, berez, aparte, "tantaixa" beste arbola klase bat zan...?

- Beste... Haritxai. Haritxe. Haritxeri esaten jakon tantaixe.

- A! Haritxa zan, orduan...

- Haritxe, bai.

- Eta zetarako zabaltzen jakon... Zegaittik izaten zan hori...?

- Egurre... Bai. Sue eitteko hartzeko ta, gero, ganauendako buzterrix eitteko izen biher eban trongo motxa. Ze, astilletu erdittik --trongo sendue izeten zan, ba, ta--, astilletu erdittik, ta astilletu, ta gero ha egurre, gaiñera, sartzen eben uretan. Potzuen eukitten eben, ez dakit zenbat denporan, baiña potzuen egoten zan. Gero, horrek egurrorrek hobeto aguentatzen eban.

- Ta potzua ze izaten zan, konserbatzeko edo...?

- Bai, bera materixala gero hobeto konserbau ein deixen edo izengo zan, ba, zera, kokua urten ez deixon edo zeoze holako zeren bat izengo zan.

- Buztargilliak ibiltzen zian hemendik?

- Bai, b(a)euzan. Bai. Bat Berrizen ezautu naban, beste bat Mallabixen be bai.

5. Buztarginak; zuhaitzen inguruko azalpenak

- **Erref:** MAL-020/005
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:08:25. **Bukatu:** 00:10:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Natura » Flora
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

<p>Buztarginak Berrizen eta Mallabian (Bitoita baserrikoa). Pagoa hainbat gauzatarako erabiltzen zen: buztarriak; gurdiak... Zuhaitz klase bakoitza zertarako erabiltzen zen. "Burtiune" egiteko tantaia edo lizarra erabiltzen zen. Etxe inguruan 3-4 lizar-arbola egoten ziren, trumoi en kontra edo.</p>

Transkripzioa

- Buztargilliak ibiltzen zian hemendik?

- Bai, b(a)euzan. Bai. Bat Berrizen ezautu naban, beste bat Mallabixen be bai. Mallabixen, gaiñera, Bitoitan. Bitoitan. Bai. Bitoitako basarrixen. Ta bestie Berrizen. Ta gero gehixao be egongo zien, baiñe nik neuk nire zerien horretxek bixok ezautzen nittun.

- Esan dozu pagua... hori, ez? Gauza askotarako erabiltzen zala...

- Pagua? Bai.

- Buztarrixak eitteko, sutarako...

- Sutarako be bai. Gero, burdixan ardatza eitteko be bai; burtardatza esaten jakona eitteko be bai, esaten dana, erroberen erdiko ejia eitteko. Burtardatza esaten geuntsen guk.

- Egur klase bakoitza, gaiñera, hori, ez? Gauza baterako erabiltzen zan?

- Bai, bai. Gero, burdixan beran armazoie-edo esaten dana, zera, eitteko izeten zan tantaixe. Zeroi, erdiko ejie... Esan gura neban, burtardatza barik, [burtiune] esaten jakona, izeten zan [burtiune]. Ganauek lotzen zittuna, ha izeten zan tantaixe, edo bestelan laixarra be bai. Laixarrezkue be bai. Laixarra da beste arbola bat.

- Eta ze diferentzia dake egur horrek? Ez dakit... Laixarra ta tantaixa ta... ze diferentzia dake?

- Bueno...

- Bata gogorra da, edo...?

- Gogorraue izengo da zera, tantaixe, laixarra baiño. Neuk pentsau. Ez dakit seguru, baiñe nik pentsau baietz. Ta gero, baserri ingurutan egoten zan laixarra etxe inguruen hiru, lau edo gehixa´ iguel egoten zien. Ta

esaten... Nik entzunda aittei-ta izeten zala trumoiegaittik, trumoian kontrakue laixarra arbolie etxe inguruen. Orduen be, ba, ointxe moduen, trumoiek, ba, gogor joten dotsu iguel, ta, ba, oiñeztuegaittik-edo laixar-arbolak egoten ziela etxe inguruen trumoiegaittik. Lehena(o)ko esakerak. Nik aittai entzunde behintzet.

6. Basoen inguruko azalpenak: zuhaitz motak; baserritarren filosofia...

- **Erref:** MAL-020/006
- **Iraupena:** 0:03:20. **Hasi:** 00:10:50. **Bukatu:** 00:14:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Basoak nolakoak: haritza, pagoa, tantaia... Pinurik batere ez. Filosofia desberdina lehenagoko baserritar eta gaurko baso-jabeen artean. Artea etxe inguruan. Lehenagokoek gustuko izaten zuten artea-zuhaitza. Intxaur arbola.

Transkripzioa

- Lehen esan dozu, ez? Hemen inguruan basuak pagua...
- Pagua, haritxe, gaztaiñie...
- Piñurik eta?
- Piñue gitxi.
- Bape...
- Bai, b(a)euezan, e! Baiñe gitxiao, oingo beste ez. Neu neutzako, klaro... Piñuek, ba, dirue emoten dotsu arin; bestiek, ba... ipintten dozu gaur zuk eta hurrengokuek be iguel ez, ta hurrengokuek be iguel. Baiñe nik hamen batzuei esan deutset: "Jolin, baiñe pague... Baiñe guk nahi doune da oin, geuk ipini ta geuk hartu". Ta harek lehenguek, harek esaten ebena zan: "Ba, bueno, ipini daigun, batenbatek hartuko dau ta!" Ta harek ipini ez baleben, nik be ez naban ezautuko ez pague, ez haritxe, ez tantaixe, ez gaztaiñie, ez laixarra... Oin be artie... Artie beste bat da. Erderaz da hau zera... Zela da hau...?
- "Encina"?
- "Encina". "Encina", bai. Ba, artie be etxe inguruen lehen ixte etxe guztietan, baserri guztix(e)tan euen. Ta nik aurten be... Aurten ez, ointxe dala lau urte-edo sartu gendun ta hortxe deuket etxe onduen bat sartute. Gurien gure gaztiek be ez ekixen. Esaten nutsen nik: "Artie... Dios!" Lehena(o) behintzet gure aittek-eta be beti esaten eben: "Etxe onduen artie. Arbolarik polittena zala artie", ta bat hortxe daukou sartute.
- Ta zegaittik edo...? Artiak ze ezaugarri...?
- Ez, haxe lehena(o)ko kostunbrie, lehena(o)ko kostunbrie. Izen, egur gogorra da, e! Artie gogorra. Zer bat, nahi txuletak ebateko "trangadera" esaten dana, nahi edozer eitteko, artia. Arbolie gogorra? Askoriakin-ta jo ta ebateko okelie-ta, izen leikenik materixalik onena artie.
- Gero, intxaurra be...
- Intxaurre ya bigunaue da.
- Baiña hori be basarri inguruetan...
- Bai, bai, hori be bai. Baiñe...
- Bat edo...

- Baiñe peligrasu(e) da, e!
 - A, bai? Zeba?
 - Ze intxaurrek sustraixe botatzen dau asko. Ta ba(da)ukezu kortie edo ganau-tokixe edo, edo, bestelan, saneamentuko tubue edo, hara tirtzen dau berak sustraixek, ta eitten dau dana astinndu, jaso, bai tuberixie nahi edozer gauza.
 - Osea, ura dauan tokirutz?
 - Ure dauen tokire tirtetu eitten dau. Humedadia. Ta gero, hartzen dau, ba, beran saborra daukena simorrek, ha gustatzen jako. Zera, beste bat platanua esaten jakona be bai; "platanar" esaten dotse batzuk, platanue. Ba, hori be etxe-inguruen txarra da, txarra be txarra. Horrek be terrazuek eta danak jasotzen dittu. Nik hiru-lau kendute deuka(a)az etxe ingurutik holantxik, ze bertan etxian onduen terrazue geunken ta jaso eitten eban. Ta kontratistiek ezetz ta nik baietz, haretxena zala, ze harek sustraixe botatzen [...], ta jaso eitten dabela ta. Ta gurien anaixi(e)k be ezetz. Ta bi eu(e)zan. Keizpie eitten eben edarra, ezta? Baiñe keizpie eitten ebalata... Esaten neutsen: "Hara, keizpie eingo dotsu, baiñe ein bihar dotsu bihar ez dan bat. Sartuko da bai sukaldera, ojalaterue ekarri biherko dozu, ta jaso biherko dozu tuberixa guztixe". Ta ezetz ta ezetz. Baiñe gure lehengusuai -- nik ordun ez neuken motosierraik, ta-- abisau neutsen motosierriaz etortzeko, bera lanien zala kamiñuen, kamiñero euen ta. Bota genduzen. Bi. Etorri zanien bota eusten bronka bat, baiñe gero konbenzidu zan. Baiñe motosierriaz ebai arren, atzera brotatzen dau. Atzera botatzen dau, adarrak botatzen dittu. Ta azkenien akordau jatan... Ze, zelan eitten neban nik hamen motorrak-eta arreglatzen, ta baterixak zelan neukezan, azidue neuken. Ein neutsezan taladruakin lau zulo arboloi, bakotxai launa zulo, bota notsen azidue, ta akabo. Aziduek zertu, ostantzien, ebai arren, barrido botatzen dau adarra. Intxaurrek be bai. Intxaurrek be barrido botatzen dau. Artiek ez dakit, artie ez dot aprobau, baiñe platanue ta intxaurre han probaute d(a)ukaaz, ta barrido botatzen dau.
 - Lehen esan dozu basuak. Hemen inguruan baso haundixak egoten zian, ala zelaixak...?
 - Bueno, haundixek... Haundixek... Bai, zati politte. Baiñe zelaixek be bai. Zelaixek be bastante.
 - Oin baiño gehixao edo...?
 - Bai! Gaur lehengo hurrik emon be ez!

7. Egun abereak modu desberdinean hazten dira; belar-ondoa

- **Erref:** MAL-020/008
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:15:45. **Bukatu:** 00:18:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

<p>Basuak; zelaixak. Ganadua kortan egoten zen; gaur egun kanpoan edukitzen da. Lehenagokoak eta oraingoak, behi klase desberdinak. Belar-ondoa; belar-metak. Belar-metak nola egiten zituzten.</p>

Transkripzioa

- Lehen esan dozu basuak. Hemen inguruan baso haundixak egoten zian, ala zelaixak...?
- Bueno, haundixek... Haundixek... Bai, zati polittek. Baiñe zelaixek be bai. Zelaixek be bastante.
- Oin baiño gehixao edo...?
- Bai! Gaur lehengo hurrik emon be ez!
- Lehen ganaua-ta kanpuan eukitzen zan edo...?
- Ez, dana barruen. Ganaue, gaiñera, eitten jakon, kontu haundixe eukitzen zan, bai kortan be... Itxi, itxi, ondo dao...
- Bai?
- Kortan b(a)euken be, neguen be, atiek be bittartiek baeukezan, iriakin-ta tapau, zuluak be tapau, ganauek be kortan mantiakin... Mantak, ganauen mantak, proban-ta oin ebaltzen dittuen modukuek. Orduen proban ebali ez arren be halako mantiaz gabien eukitzen zan, mantiakin tapaute, lepotik ipinitte ganauai ta asko. Oin, ostera, kanpuen. Danak kanpuen. Eurixe ta kanpuen. Bueno, tejabanie-edo eukitzen dabe, ezta? Baiñe zaparrada batzuk behintzet kanpuen hartu biher.
- Eta ganau-klase iguala zan, ez?
- Ez, diferente da.
- Igual hau gogorraua, orduan?
- Hau gogorraua, hau kanpuen egoteko. Harek zien esaten jakona "esne-behixek"; behi pintanak zien, "behi pinttak" esaten jakuen. Harek esne... esnie jazten jakuen harei, ta honek ez. Honek die beti okelarako. Okelie.
- Ta, orduan, zelaixak-eta ze izaten zian inportantiak, gero ganauandako jatekua, bedarra...?
- Bai. Bedarra ebai, gero eitten zien metak. Metie esaten jakon, ba, gaur eitten dittue farduek. Orduen fardoik ez zan eitten hamen; Naparruen-ta bai. Baiña hamen zela ez euen farduek eitteko-ta makiñarixaik-eta, ba, orduen eitten zan metie. Sartzen da palo bat erdixen, ta hari paluai buelta guztixen beti tolostu-tolostu gehixa´ ta, ba, metie jasotzen zan goraiñok. Ta gero neguen, apurke-apurke, ba, etaratzen.
- Metia, esan dozu, ardatza...
- Bai.
- ... bedarra tolosten jua...
- Tolosten.
- ... gero gaiñekaldian zeoze ipintzen jakon?
- Gaiñe-gaiñien ipintten jakon zaku bat edo. Zaku bat ipintten jakon ure sartu ez [deleixon]. Ostantzien, aldemenetik, ba, laban eitten deutse eurixek, baiñe goiko-goiko gaiñetik zaku bat igu(e)l ipintten jakon. Edo, bestelan, ohol bat edo txapa zahar bat b(a)euken edo "lo mismo". "Ardatza" esaten jakon, "meta-ardatza". Batzuk "metie", beste batzuk "ardatza", "bedar-ardatza"... Ta guk "metie" esaten geuntsen, "bedar-metie". Gero "irie" be bai; "garue" esaten jakona, "irie". Guk "irie"; batzuk "garue" esaten deutse.
- Eta iriakin metia eitten zan be bai?
- Baitte.
- Baitta?
- Bai.

8. Garo-batzearen inguruko aipamenak; ira-sailen subasta

- **Erref:** MAL-020/009
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:18:40. **Bukatu:** 00:21:40

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

<p>Garo-batzea. Oiz mendira joaten ziren iratara. Bertan egiten zuten lo. "Zamie". Gurdia kargatu eta baserrira eramaten zen garoa. "Erremata", irasailen subasta. Simaurra.</p>

Transkripzioa

- Eta hemen nora juaten ziñazien iratara?

- Hamen?

- Bai.

- Orduen hamen bertan inguruen be danien, baiñe juten zan Oizera gaiñera be bai, e! Gurien, ni ez nitzen jun, e, baiña gurien anaie-ta bai idetan Oizko gaiñeraiñok. Ta egun bi bertan ein garue batzen. Bertan lo ein. Hori izeten zan, ba, oktubrien. Ta bertan lo ein. Ta gero hor goiko gaiñien kargau zamie esaten jakona, adar batzuk. Adar batzuk ipini arboliai ebaitte. Ta ha kargatzen zan, ta gero ganauekin hor goittik behera aldatz haundixe da, ta tirtzen, tataras. Gero, hor beheko lautadan burdixe kargau; gero burdixaz etxera ekarri; gero hamen barrido metia ein. Biherretan...? Buo! Ta gaur ideik iñok be ez dau nahi, bedarra be sobratzen hasitte da, ta lehen bedarra... Bueno! Bedarra... pagau eitten eben askok!

- Zuk ezautu...

- [...]

- Bai, esan, esan.

- Ta idie be bai, e! Idie be eitten zien subastak. Herrixek han Oizen gaiñien, herrixek deukez Oizko gaiñien basuek deukez. Ta herrixek eitten eban subastau. "Erremata" esaten jakon ordun, "errematien", "erremata" esaten jako, ba... "subastie" erderan moduen, baiñe guk euskeraz "erremata", "idien erremata". Ta, ba, batac hainbeste pagatzen eban, bestiek ez dakit zenbat... Ni ez naz akordatzen zenbat, baiñe behintzat pagau eitten zan. Ta oin debalde, ta iñor jun be ez; bertan, ta iñor be ez. Baiñe izen, harekin idiaz eitten zan simaurre --kortan, ganauei azpixa ein ta simorre-- ha bai solorako. Gaurkue ez. Gaurkue bedarraz ta lastuakin-ta eitten dana ez da iguela. Idiaz eitten dana usteldu eitten da, deseitten da. Simaurre hobie asko be, ebalteko, nahi beran solorako ya saborra be hobeto duke. Saborie esan gure dana hobie, neutzako. Idiek eta lastuek eta, bai, baiñe usteldu ez da itten. Idie usteldu itten da. Ta bedarra ta, bedarra ariña´, baiñe lastue nekez. Lastue ez da... ez da deseitten.

- Orduan, onena iria?

- Idia. Ni ez naz holako basarritar haundixe, ezta? Baiña nik neuk ikusitte. Ni basarrixen, ba... nik ez dakit. Ikusittako gauzak nabil esaten, ze ni jun nitzen hamalau urtekin Eibarrera biherrera. Baiña ikusitte, ta entzunde aittai-ta zelan...

9. Herri-basoak; toponimia

- **Erref:** MAL-020/010
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:21:40. **Bukatu:** 00:23:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Oiz mendian herri-basoak zeuden. Toponimia. Herri-basoak; erabilera.

Transkripzioa

- Iria esan dozu, bueno, irian erremata-edo eitten zala. Herrixak basuak zekazen...

- Bai, Oizko gaiñien.

- Oizko gaiñian bakarrik...?

- Bueno, ni akordutzen naz idian erremata han egoten zana. Gero hamen, oin, gero diputaziñuek hartu eban, ta hamen beste mendi bat be baeuken. Beste mendi bat euken hamen. Gaur hari mendixai esaten jako "Herri-basue", baiña ez da herri-basue, gaur diputaziñuana da. Guk, ba, lehena ´ zela zan herrixana, "Herri-basue" gure gazte-denporatik eta, baiñe da gaur diputaziñuana.

- Eta herri-basua ze izaten zan? Basarritarrak-eta bertara juateko aukeria egurretara, edo...?

- Bai, egurre nahi bedarra be bai. Hor, oin esan doten basuen, "Herri-basue" esaten jakona, hor bedarra egoten zan. Ta horko bedarra be, ba, erremata-edo eitten jakon, ta nahi dabenak erosi eitten eban; burkada bi edo bi edo bat edo nahi dana.

- Eta egurrakin zeoze...?

- Egurre be, ba erosi eitten zan. Ba, hainbeste arbola edo... Erosi ta, ba, gero zehetu sutarako. Egur mehie be bai; adarrakin egur mehiek. Kargak eitten zien, porke ha izeten zan sue lehelengo ixotzeko. [Biher eben], gaiñera, labako-sue zanién, ixotzeko halako mehie bihar dozu lehelengo, inddarra emoteko.

- Eta, orduan, horretarako, bertatik hartzen zan be bai...

- Bai. Ta hori, ba, "Herri-basue" euken horrek izena ta herrixana zan. Baiña pasau zan --nik entzunde, behintzet, e! Oin, seguru ezin neike esan, baiñe-- Mallabixan bertan eskolak-edo [ei] zien. Eskola... bertako herrixen barruen; aurretik, ba, barriadetan euezan. Baiña eskolak ein zienien, itxurie herrixek zorrak ein zittun. Zorrak. Ta ez euen... Ba, Mallabixen be ze izengo zan, ba? Herri... baserrixek-eta bakarrik, eta baserrixetatik be ze diru etarako eban, ba?

10. Mallabiko udalaren herri-basoak

- **Erref:** MAL-020/011
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:23:15. **Bukatu:** 00:25:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Udalak herri-basoak saldu zituen zorrak ordaintzeko.

Transkripzioa

- Ta hori, ba, "Herri-basue" euken horrek izena ta herrixana zan. Baiña pasau zan --nik entzunde, behintzet, e! Oin, seguru ezin neike esan,

baiñe-- Mallabixan bertan eskolak-edo [ein] zien. Eskola... bertako herrixen barruen; aurretik, ba, barriadetan euezan. Baiña eskolak ein zienien, itxurie herrixek zorrak ein zittun. Zorrak. Ta ez euen... Ba, Mallabixen be ze izengo zan, ba? Herri... baserrixek-eta bakarrik, eta baserrixetatik be ze diru etarako eban, ba? Gaur egunien bai. Gaur poligono bi deukez itzelak, ta gaur Mallabixe da herri bat aberatsa. Baiñe, itxurie, zorrak ein zittun, ta diputaziñue ein zan jabe, haren zorrak zertzeko, horren basuorrena. Diputaziñuek hartu eban. Handik. Nik hori entzunde, behintzet, e! Nik baiño hobetua ´ jakingo dabe batzuk, baiñe. Bedorrek dakar izena "Herri-basue", ta gaur diputaziñuana... hor egon dana zeoze... tinglaun bat.

- Bai, esku batetik bestera zelán pasau ete dan...

- Bai. Ta nik entzunde eskoliakin behintzet zelán pasau zan. Pasau eitten die gauzak! Ez dabe danak ondo urtetzen. Pentsauko eben orduen herrixen, ba, eskolak eittie. Baiñe ez zan egongo nundik, ta harek kontristik, ba, dirue biheko eban eskolak pagatzeko. Ta herrixe in gero jabe. Ta orduen, ba, ez zan izengo... Gaur harek mendixek --horrek herri-basuorrek gero diputaziñuak...-- horrek balio dau millonadie. Millonadak, e! Ze da ´ piñuz beteta; gero, haritx amerikanue be bauke zatixe. Zati haundixek die; terrenuek bakarrik be... puoj! Gaur ondo ipinitte dao, e! Gaur ya mujonaute da ´, diputaziñoko mujoiek ipinitte beren letreruekin ta dana da ´ ondo... ondo markaute da ´.

11. Mugarriak eta baserritarren arteko tirabirak

- **Erref:** MAL-020/012
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:25:10. **Bukatu:** 00:27:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Mojoiak; mugarriak. Baserritarren arteko haserreak. Urki-arbolak mugak markatzeko erabiltzen ziren. Mojoien azpian zer sartzzen zen.

Transkripzioa

- Oin mujoiak-eta aittatzen dozuzela, lehen inportantia izango zan, ez? Basarritar bakoitzak beran terrenua ondo markauta euki ta basuan sobretodo...

- Ta lehen basarritarrekin, gaiñera --oin be igul egon leike, ezta? Baiñe-- lehen asko egoten zien ya zerak, liuk be bai mujoiekin. Ya disputak-eta: handik dala, hamendik dala... Bestiek igul mujoie barik zera... izeten zan -- nik aittei-ta entzunde, gaiñera-- mujoie be bai, baiñe izeten zan arbolie urkixe. Urkixakin be bai eukitten eben itxurie euren [linderuan] direziñua. Urkixekin, urki-arboliakin.

- Eta, bestela, ze izaten zan mujoia, harri...?

- Harrixakin.

- Harri diferente bat, gaiñera, ez? Bertan tokixan egoten ez zan harri bat...

- Harri bat. Ta gero, harrixai azpixen zulue indde sartzzen zan lekuen --nik aittei entzunde-- sartu biher zan egur-iketza, egur-iketza zati batzuk edo, bestelan, teilla zati batzuk, han azpixen. Zulue ein ha harrixe sartzeko -- honako zulo bat igual-- ta egur-iketza edo teilla zati batzuk, ta gero harrixe. Ta gero lurrakin. Ha zan [instinto] bat; ya gauza diferente jakittekero gero

etaratzen bazan harrixe, ba... ze esango dot nik? Burdi batekin-edo etaratzen bazan be, ba, jakittekero gero nun eozan. Atxurrakin hasi ta, ba, topatzen zendun ha iketza edo ha teillie ta zenkixen hantxe zala mujonerie.

- "Mujonerie" esaten detsazu?
- Bai, "mujonerie". "Mojon", guk "mujonerie". "Mujonerie", "mujoitokixe" beste batzuk esango dotse, baiñe guk "mujonerie" esaten gontsen.
- Orduan, "mujoia", baiña, zeri esaten detsazu, harrixari?
- Harrixai.
- Eta "mujonerie"?
- "Mujonerie", ba, tokixe.
- Orduan, bai harrixa edo urki-arbolia be esan dozu erabiltzen zala...
- Bai, urki-arbolakin be eitten eben batzuk, eruten eben euren mujonera moduen zeroi.
- Ta liuak-eta egoten ziala...?
- Bai! Mujonerie dala ta ez dala... Neu be iños entzunde mujoiegaittik hasarratute ta...

12. Baserriaren inguruko aipamenak: egitura; mugarrria

- **Erref:** MAL-020/013
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:27:45. **Bukatu:** 00:28:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Beraien baserriaren inguruko kontuak: Aurreko zatia beste baserrikoa da... Mojoia.

13. Lur-sailen trukaketa; bideekin harra-marrak

- **Erref:** MAL-020/014
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 00:28:40. **Bukatu:** 00:32:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Baserritarren arteko tratuak; "permutie". Lur-sailak trukatu egiten ziren. Bideekin egoten ziren harra-marrak. "Zor dan bidie".

14. Bide klase desberdinak

- **Erref:** MAL-020/015
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:32:10. **Bukatu:** 00:33:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Bideak: kaltzada; gurdi-bideak; andabideak. "Zor dan bidie"; bidezidorra.

15. Toponimia; hidronimia

- **Erref:** MAL-020/016
- **Iraupena:** 0:04:45. **Hasi:** 00:33:10. **Bukatu:** 00:37:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Euskara » Lexikoa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

<p>Iturriak; errekak. "Elgetzuko iturri zaharra". Sorbaldan makila bat jarri eta puntan "edarra" eramaten zen. "Orrospengo itturixe". Orrospengo baserria; izena nondik datorren (berez Pagoeta baserria da). "Eltzubiko itturixe".</p>

Transkripzioa

- Basarrixan, orduan, bueno, inguruan zelaixak eta basuak eta... Iturri eta manantialik, halan, inguruan ezautzen dozuz? Lehen esan dozu aittittan-eta basarrixan bai, ez? "Elgetzuko iturri zaharra" edo...

- Bai, bai.

- Zeuek hemen, hemen inguruan...?

- Guk hamen... hau lelehelengo hau etxiau in zanian ez euen urik. Ta hamen gure etxetik beste berrehun metrora euen errekatxo bat, "Errekatxue" esaten geuntsen, erreka txikitxo bat. Handitxik ekarten zan egur bat lepuen --gure aitta ta ama ikusten nittun--, ta puntan, egurrien, galdara bat ipinitte: "edarrie". Hortxe museuen duket, edarrie esaten jakona. Edarra bat han, ta bestekaldien beste bat. Edarrie da: goixe duke estuaue ta behie zabalau. Ta, han, harek goixe estuauek, baibenien, ure, tapaik zelan ez duken, urtetzen ez dotse isten, estuaue da ta. Ta pixkat urtetzen baeban ze ipintten jakon bakizu han edarriai puntan? Idie. Ida berdiek hartu, sartu han, ta idiek ez dutse mobitzen isten, ta harekin ekarten eben. Ta oin hori ure ekarten gendun hori errekatxue-edo ya desaparezidute da´.

- Ene! Sikatu ein da?

- Ez da´. Eske piñuek txupau eitten dau. Hamen asko. Nik ezautu dittudanak beste bat be bai hor harutzatxua be bai beste bat, iturri bat. Harek bastante aguantau eban. Ointxe kamiñuau in zanian ein eben barrenuekin-ta ya zertu eben, desaparezidu eben. Jun in zan, ze hain euen behien, ta in ebenien barrenuek-eta, urek barrenuek-edo in ezkeru, grietak-edo esaten dana zartatik alde eitten dau. Urten eban harek be. Baiñe hor beuen bat.

- Eta hango itturrixan izena gogoratzen dozu?

- Ez, hari "Eltzubiko itturixe" esaten geuntsen, Eltzubiko itturixe". Bueno, Eltzubikue bestie, hau "Orrospengoko itturixe". Orrospengo. Baserri bat euen hor izena eukena Orrospengo. Horrek be ze esan gura dauen esango dotsut.

- Bale. Itxoin, e! Momentu bat. Ia, esan destazu: "Orrospengo itturixia", baiña gero, "Eltzubiko itturixia".

- "Eltzubiko itturixe" beste bat.

- Ze zeren gertuan edo?

- Bai. Handik beste bostehun metrora.

- Orduan, "Elgetzuko itturixia" bat zan zeuena, gero "Eltzubiko itturixia"...

- Ta Orrozpengokua.

- ... eta "Orrozpengo itturixia". Eta aber, basarrixan historixia, ze...? Bai, izena kuriosua da, bai.

- Orrozpengokue da, hori baserrixoi ein ebenien, hori lehen esan dotenoi euen, ba, Bentie. Lehen esan dot, ba, Trabakua ta Bentie? Ba, harek orduen ipini etsen horri izena, ze zelan euen bertatik lasterrien, "Hor ez bengo". Horrek esan gure dau "Si no estarías ahí" erderaz. "Hor ez bengo. Hor ez baengo. Hor ez bahintz egongo" esan gure dau. Ba, "Orrozpengo", "Hor ez bengo". Ostantzien, izena dau berak basarrixek "Pagoeta".

- Oseake berezko izan da...

- Berezko izena: "Pagoeta".

- Pagoeta.

- Ipini etsena. Baiñe gero horrek beste baserrixok eta hor ipini etsen "Orrozpengo".

- Kuriosua...

- "Pagoeta". Ta "Pagoeta" dau izena, ipinitte duke izena, ze itxurie behien, hartu etsenien etxien basie --basie, ba, zimentaziñue-- zimentaziñue, ba, pago --lehen esan dotena-- pago-arbolak, pago trotxuekin behie hartu euen itxurie. Ta "Pagoeta" hagaittik ipini etsela entzunde nik gure aittei-ta. Basie etxie eitten hasteko, plataformie esan gure dana, pago mokorrekin, esan gure dana, pago-zatixekin-ta --lehen esan dotena, buztarrixie eitteko-ta tronguekin, erdittik ebaitte-- harekin ein ebela, ta hagaittik ipini etsela izena "Pagoeta".

- Orduan, azkenian, basarri-izenak eta historixa haundixa dake, ez? Hemen inguruan, sobretodo...

- Bai!

- Basarri izena eta gero, gaiñera, beran gatxizena.

- Gatxizena. Hamen behien zerien be...

16. Gari-joteko afaria eta "montxorra"

- **Erref:** MAL-020/018
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 00:39:15. **Bukatu:** 00:42:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Aisia » Jai-giroa » Etxe barruko ospakizunak
- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

<p>"Montxorra"; baserria amaitu eta ematen zen afari edo bazkaria. Gari-jotzeko afaria. Umetan gari-jotzen zeudela mozkorra harrapatu zuen. Gabon gaueko kontua.</p>

17. Baserriko bizimodua; aitona-amonaren baserriko gogoetak

- **Erref:** MAL-020/019

- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:42:45. **Bukatu:** 00:45:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Elgetzu baserria, aitona-amonen etxea. Lurrezko lapikoa; erditik jaten zuten. Ardoa. Azunbrea, bi litro. Baserrietatik ardo bila tabernara joaten ziren.

18. Amaren familiaren inguruko kontuak

- **Erref:** MAL-020/020
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:45:00. **Bukatu:** 00:46:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Amaren jaiotetxea; Aizpe baserria, Osma auzoan. Familia ugaria zen eta "Txepetxak" gaitzizena jarri zieten; "Aizpeko txepetxak".

19. Mallabiko auzo desberdinak

- **Erref:** MAL-020/021
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:46:15. **Bukatu:** 00:48:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Osma; Goitana; Gereaa auzoak.

20. Baserriak erretzeko arrisku handia

- **Erref:** MAL-020/022
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:48:40. **Bukatu:** 00:51:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Bi baserri ezagutu ditu erretzen: Trabakua eta Urizar (Usar). Karburoa, kandelen arriskua. Suaroa; suaren aurkako aseguruia.

21. Ganaduen ermandadea

- **Erref:** MAL-020/023
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:51:35. **Bukatu:** 00:52:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

<p>Ermandadea. Urtean behin ganadu guztiak eramaten ziren beraien baserri aurrera. Ganaduen inspekzioa.</p>

22. Harginak; inguruko harrobiak

- **Erref:** MAL-020/025
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:53:05. **Bukatu:** 00:55:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Lanbideak » Arotzak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Etxeginak. Harginak. Munoki baserrian (Gerea auzoan), arotza eta hargina. Markinarako bidean, harrobia zegoen. Harriak, ganaduekin ekartzen ziren gurdi-bolantearekin (errobera handiagoak; idi pare birekin).

23. Karobiak inguruan

- **Erref:** MAL-020/026
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:55:20. **Bukatu:** 00:57:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Karobiak. Harria Markinako harrobitik ekartzen zutela uste du. Inguruan karobi dezente zeuden.

24. Karobi zuloak nolakoak izaten ziren

- **Erref:** MAL-020/028
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:58:05. **Bukatu:** 01:00:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Karobi zuloak nolakoak ziren.

25. Aitak erabiltzen zituen esaerak

- **Erref:** MAL-021/001
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak

Laburpena:

Eguraldi kontuak. "Mendi-eurixe". Aitak erabiltzen zituen hainbat esaera; berba. Ilargia; trumoa...

26. Lehenagoko sinesmen eta ohiturak

- **Erref:** MAL-021/002
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:02:00. **Bukatu:** 00:03:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

<p>Lehenagoko kontu zaharrak ahazten joan dira. Gabonetako ohiturak. Ogiari gurutzea egin; muin eman eta ogi-koskorra hurrengo urtera arte gordetzen zen. "Ogi-salutaue".</p>

27. Bedeinkatutako gurutzeak jartzen ziren soroan

- **Erref:** MAL-021/003
- **Iraupena:** 0:04:35. **Hasi:** 00:03:45. **Bukatu:** 00:08:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

<p>Pazko-eguneko usadio zaharrak. Sahatsaren egurrarekin gurutzeak egiten dira. Bedeinkatu eta Santa Kurutz egunean soroan ipintzen zen. Ur bedeinkatua.</p>

28. Bedeinkazioen inguruko azalpenak

- **Erref:** MAL-021/004
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:08:20. **Bukatu:** 00:08:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

Bedeinkazioen inguruko azalpenak. Karobi edo txondorretan ez du gurutzerik ikusi.

29. Bedeinkazioaren garrantzia

- **Erref:** MAL-021/005
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:08:55. **Bukatu:** 00:10:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

<p>Ur bedeinkatuaren inguruko azalpenak. Bedeinkazioen garrantzia; erlijioaren indarra. Meza-mutil joateko esan zioten umetan, baina berak ez zuen nahi izan.</p>

30. Gereaa auzoa

- **Erref:** MAL-021/006
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:10:25. **Bukatu:** 00:13:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

<p>Gereaa auzoan eliza handia zuten; San Adrian. Eskola ere bertan zuten. Auzoko jai-egunak nola ospatzen ziren bere ume denboran. Umeen bedeinkazioa. Seme-alaba asko baserri gehienetan.</p>

31. Trabakuaren jatorria; inguruko baserriak

- **Erref:** MAL-021/007
- **Iraupena:** 0:04:30. **Hasi:** 00:13:20. **Bukatu:** 00:17:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

1928an egin zen Trabakuako baserria. Gurasoen jatorria. Aita, Elgetzu baserrikoa (Goitana auzoa); ama, Osma baserrikoa. Trabakua inguruak. Baserriaren jatorrizko izena, Kontrabenta omen da. Arriesgana gaina, Trabakuaren benetako izena. Baserri izenak. Bentaren historia.

32. Eibartik ere hildakoak Ziortzaraino oinez eramaten ziren

- **Erref:** MAL-021/008
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:17:50. **Bukatu:** 00:21:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak

Laburpena:

<p>Bide zaharrak: galtzada. Eibartik ere hildakoak Ziortzara eramaten zituzten oinez. Zenarruzan, hilarriak. Elizbidea.</p>

33. Eibartik ere hildakoak Ziortzaraino oinez eramaten ziren

- **Erref:** MAL-021/010
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:22:10. **Bukatu:** 00:23:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak

Laburpena:

<p>Bide zaharrak: galtzada. Eibartik ere hildakoak Ziortzara eramaten zituzten oinez.</p>

34. Aldundiko bidezainaren zereginak

- **Erref:** MAL-021/011
- **Iraupena:** 0:04:50. **Hasi:** 00:23:35. **Bukatu:** 00:28:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Anaia Aldundiko bidezaina zen. Bere ardurapean zegoen bide zatia nondik-norakoa zen. Bidetik pasatzen zen trafikoa ere apuntatzen zuten.

35. Denek erdiko lapikotik jaten zuten

- **Erref:** MAL-021/013
- **Iraupena:** 0:04:10. **Hasi:** 00:31:35. **Bukatu:** 00:35:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

<p>Gurasoen jatorrizko baserrien inguruko azalpenak. Auzolana. Beheko sua; tresnak. Baba-lapikoa; jatekoaren inguruko azalpenak. Mahai borobila; erdiko lapikotik jaten zuten. Ardoa.</p>

36. Amandreak arto-landarearekin kentzen zituen euliak

- **Erref:** MAL-021/014
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:35:45. **Bukatu:** 00:38:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Amandreak arto-landarearekin kentzen zituen euliak. Euli ugari baserrian; nola kentzen zituzten.

37. Sukaldeko tresnak; beheko suaren inguruko azalpenak

- **Erref:** MAL-021/015
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:38:30. **Bukatu:** 00:41:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

<p>Beheko suaren inguruko azalpenak; lexiko interesgarria. "Mukurre". Sukaldean egoten ziren tresnak. Jatekoak nola eta non prestatzen zituzten.</p>

38. Baserri-giroarekin lotutako lexikoa

- **Erref:** MAL-021/016
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:41:55. **Bukatu:** 00:43:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa

Laburpena:

Baserri giroarekin zerikusia duen lexiko interesgarria. "Ganau-askak", sukaldera begira. "Karrajue". Iturrira ur bila; "txolota".

39. Gari-jotzeko makinaren ezaugarriak

- **Erref:** MAL-021/017
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:43:45. **Bukatu:** 00:46:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Baserría » Baserríko lanak » Garia

Laburpena:

<p>Gari-jotzeko makina, auzoko baserrien artean erositakoa. Makinaren inguruko azalpenak: motorra nolakoa zen, "matxakie"...</p>

40. Auzolana; abisua emateko izara zuria jartzen zen

- **Erref:** MAL-021/018
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:46:50. **Bukatu:** 00:47:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

<p>Auzolanean egiten ziren lanak. Auzokoen edo aldameneko baserrien laguntza behar izaten zenean, elkar abisatzeko, soroan izara zuri bat ipintzen zen.</p>

41. Karburoa ezagutu zuen; argindarra Ermuko zentraletik

- **Erref:** MAL-021/019
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:47:45. **Bukatu:** 00:50:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Baserría » Baserríko bizimodua » Baserríko bizimodua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Iturriaren izena, "Elgetzuko iturri zaharra". Argindarra ezagutu zuen umetan, baina karburoa ere ezagutu zuen. Ermuko zentraletik jasotzen zuten argindarra; "Malengon" izena zuen. Oso argi gutxi. Argizarie.

42. Baserríko ogia egiteko sekretuak

- **Erref:** MAL-021/020
- **Iraupena:** 0:05:20. **Hasi:** 00:50:15. **Bukatu:** 00:55:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Baserría » Baserríko bizimodua » Baserríko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Baserría » Baserríko lanak » Garia
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

<p>Baserríaren egitura. Ogia egiteko gela bat zegoen. Oremahaia. Baserríko ogia egiteko sekretuak. Orea nola egiten zen. Labeko-sua. Hazgarri bezala zer erabiltzen zuten. Labea zerekin garbitzen zuen. Sagar-erreak. Labeko sua egiteko erabiltzen zen egurra.</p>

43. Logelen ezaugarriak; ganbara eta sabaia

- **Erref:** MAL-021/021
- **Iraupena:** 0:04:35. **Hasi:** 00:55:35. **Bukatu:** 01:00:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Baseria » Baserriko lanak » Artoa
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Baseria » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

<p>Logelak. Koltxoiak arta-malutazkoak. Oilo-lumak. Ganbarak nolakoak; zer gordetzen zen. Sabaia. Garia, kutxatan gordetzen zen. Artoa zuritu, urkuldu. Arrosarioa errezatzeko ohitura.</p>

44. Gaztainak etxe ondoan gordetzen ziren batutakoan

- **Erref:** MAL-021/022
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 01:00:10. **Bukatu:** 01:02:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baseria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baseria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Gaztaina ugari inguruan. "Gaztaina-lokotza". Etxe ondoan gordetzen ziren gaztainak batutakoan. Gerora, ganbarara igotzen ziren. Gaztaina-erreak.

45. Gereako auzo-eskola

- **Erref:** MAL-022/001
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Auzoko eskola Gerean zegoen. 20 minutuko bidea zuten bertaraino; kalzadatik joaten ziren. Eguraldi txarra zegoenean, eskolan bertan bazkaltzen zuten.

46. Gereaa auzoko eskola; argindarra ematen zuen zentzalean egindako okerkeria

- **Erref:** MAL-022/002
- **Iraupena:** 0:03:50. **Hasi:** 00:01:10. **Bukatu:** 00:05:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Eskola nolakoa zen; sukalde txiki bat ere bazegoen. Eguraldi txarra zegoenean, bertan geratzen ziren bazkaltzen. Auzoan argindarra ematen zuen zentral bat zegoen. Nola funtzionatzen zuen; behin egindako okerkeria. Eskolako materiala.

47. Sakristauak tabako landareak erein zituen gerraostean

- **Erref:** MAL-022/003
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 00:05:00. **Bukatu:** 00:08:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Baserrria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

Sakristauak gerraostean tabako landareak zituen ortuan (errazionamendua zegoen garaian). Etxean egiten zen tabakoa garai hartan: landarea sikatu eta prozesu guztia. Auzoko umeek egin zioten okerkeria.

48. Tabakoa nola egiten zen

- **Erref:** MAL-022/004
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:08:40. **Bukatu:** 00:11:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

Tabakoa nola egiten zen baserrietan. Prozesua azaltzen du: nola sikatu; kaxatan ipini...

49. Gerra ostean baserri askotan erein zen tabakoa

- **Erref:** MAL-022/005
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:11:30. **Bukatu:** 00:13:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Amamak pipan erretzen omen zuen. Osma auzoko Aizpe baserrikoa zen. Pipak nolakoak izaten ziren. Tabakoa baserrietan gerra ostean landatu zen. Gerra aurretik erosi egingo zela uste du.

50. Auzoko eskolako kontuak

- **Erref:** MAL-022/006
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:13:20. **Bukatu:** 00:15:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Sakristaua. Elizaren ondoan sakristau-etxea zegoen. Eskola ere ondoan zegoen. Eskola kontuak. Irakasleak. Señorita. Pilar. Antzerkiak egiten zituzten. Gurasoak irakaslearekin kontaktu gutxi.

51. Oinetakoak: narruzko abarkak; abarketak

- **Erref:** MAL-022/007
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:15:55. **Bukatu:** 00:18:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

<p>Osaba batek narruzko abarkak egiten zituen. Etxeko abere baten narrua erabiltzen zuen abarkak egiteko. Oinetakoak: abarkak; abarketak. Abarkak sutondoan sikatzen zituzten baserrian.</p>

52. Gomazko abarkak; gerra ostean materialik ez

- **Erref:** MAL-022/008
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:18:25. **Bukatu:** 00:20:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Autoen gorpilen kubieta zaharrekin egindako abarkak. Ondoren, gomazkoak hasi ziren. Bizikletaren gorpilen kubieta. Berria erosi ahal izateko kubieta zaharra entregatu behar izaten zen.

53. Narruzko abarkak baserrian egiten zituzten

- **Erref:** MAL-022/009
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:20:20. **Bukatu:** 00:21:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Narruzko abarkak osabak egiten zizkien. Narrua ganbaran izaten zuen sikatzen; eskuz egiten zen lan guztia.

54. Artilearekin amamak haria eta aitak abarka-sokak egiten zituen

- **Erref:** MAL-022/010
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:21:50. **Bukatu:** 00:24:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Abarka-sokak aitak egiten zituen etxean. Amamak gorutan egiten zuen; haria egiten zuen ardi-ilearekin. Aitak txabilan haria ipini eta sokak egiten zituen. Lehenago abarka-sokak zuriak izaten ziren.

55. Amamak gorutan nola egiten zuen

- **Erref:** MAL-022/011
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:24:10. **Bukatu:** 00:26:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Amamak gorutan egiten zuen. Artilea garbitu eta ondoren kardarekin ilea kardatu egiten zuen; korapiloak kentzeko izaten zen hori. Kardatu ondoren haria egiten zen. Gorutan nola egiten zen.

56. Galtzak eta jertseak egiteko orratzak

- **Erref:** MAL-022/012
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:26:10. **Bukatu:** 00:27:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:

<p>Albandoorratzak, galtzak edo jertseak egiteko erabiltzen ziren. Arropak. Eibarko sastreian panazko jaka egin zuen.</p>

57. Umeek eskolara egurra eraman behar izaten zuten

- **Erref:** MAL-022/013
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:27:55. **Bukatu:** 00:29:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Eskolan estufa bat zuten; egurrarekin funtzionatzen zuen. Berotasuna baino kea gehiago. Umeek eraman behar zuten egurra eskolara.

58. Gerra osteko hezkuntza: zigorrak; hizkuntzarekiko jarrerera

- **Erref:** MAL-022/014
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:29:10. **Bukatu:** 00:31:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:

Irakasleak. Margarita González, Tolosakoa. Francoren garaian, euskaraz hitz egitea debekatuta zegoen. Zigorra. Munduarekiko ikuspegia.

59. Antzinako bizimodua: garraioak; berrikuntzak

- **Erref:** MAL-022/015
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:31:20. **Bukatu:** 00:34:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Kanpaiak

Laburpena:

<p>Ama oinez joaten zen Durangora erosketak egitera. Bilbora joateko autobusa zegoen. Garraioak. Bizimodua zeharo aldatu da. Erlojua etxean eta elizan. Kanpaiak.</p>

60. Euskararen egoera hezkuntzan: debekuak

- **Erref:** MAL-022/016
- **Iraupena:** 0:05:40. **Hasi:** 00:34:15. **Bukatu:** 00:39:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak
- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

<p>Eskolan euskaraz hitz egitearren zigorra. Lagunartean eta etxean beti

euskaraz. Hizkuntzaren erabilera. Erdara jakitearen garrantzia. Arabara erdara ikastera soldadutzara joan aurretik.</p>

61. Gurasoek erdara gutxi

- **Erref:** MAL-022/017
- **Iraupena:** 0:04:55. **Hasi:** 00:39:55. **Bukatu:** 00:44:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Euskara » Euskararen egoera
- Lanbideak » Polizia

Laburpena:

Amak erdara pixka bat zekien; aitak, oso gutxi. Aita, Marcelo, arotza zen. Guardia zibilak ingurua zaintzen ibiltzen ziren. Ehizan egin ahal izateko, baimena atera behar izaten zen. Anekdotak.

62. Baserriz baserri joaten ziren kanpotarrak: motxailak; "hungrianoak"...

- **Erref:** MAL-022/018
- **Iraupena:** 0:03:35. **Hasi:** 00:44:50. **Bukatu:** 00:48:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Motxailak, zubi azpian egoten ziren. Gurdia zaldiekin. "Hungrianoak"; jantzita nola joaten ziren.

63. Baserriz baserri joaten ziren saltzaileak

- **Erref:** MAL-022/019
- **Iraupena:** 0:03:45. **Hasi:** 00:48:25. **Bukatu:** 00:52:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Kaldereroak edo "konponarrak". Galiziatik etortzen ziren. "Kinkalleruek". "Telerua", telak saltzen ibiltzen zen baserriz baserri. "Paraguerue". Baserrietako neskak josten ikasten zuten.

64. Baserriz baserri joaten ziren saltzaileak

- **Erref:** MAL-022/020
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:52:10. **Bukatu:** 00:54:30

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Baserrietan zeuden antzinako tresna eta gauzak trukean egiten zituzten. Tela saldu eta dirua beharrean, baserriko kutxak, ontziak... hartzen zituzten.

65. Zorroztalea baserriz baserri

- **Erref:** MAL-022/021
- **Iraupena:** 0:05:00. **Hasi:** 00:54:30. **Bukatu:** 00:59:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Zorroztaleak. Hauek ere Galiziatik etortzen ziren. Errobera handi batekin lan egiten zuten. "Txorroztaille". Baheak saltzen zituztenak zaldiek ibiltzen ziren.

66. Erdara ikastearen garrantzia baserritarrentzat

- **Erref:** MAL-022/022
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:59:30. **Bukatu:** 01:01:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Euskara » Euskararen egoera
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

<p>Baserrietan erdara ikastearen garrantzia. Soldadutzara joan aurretik Arabara joaten ziren mutil asko. Amak erdara nola ikasi zuen.</p>

67. "Compresores Betiko"tik Lambrettara

- **Erref:** MAL-060/002
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:01:08. **Bukatu:** 00:03:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Gaztetan "Compresores Betiko" lantegian hasi zen lanean, Eibarren. Han

zegoela, Lambretta lantegitik deitu zioten, eta bertara joan zen motorrak asko gustatzen zitzaizkiolako.

68. "Compresores Betiko"

- **Erref:** MAL-060/003
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:03:13. **Bukatu:** 00:04:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria

Laburpena:

<p>15 urte zituela sartu zen Eibarko "Compresores Betiko" lantegian. Han ikasi zuen ofizioa, debalde. Gero, 150 pezeta ematen zizkioten hilean: amari ematen zion dirua. Mallabitik Eibarrera aitaren bizikletarekin joaten. Bederatzi orduko lanaldia zuen. Lantegia non zegoen azaltzen du.</p>

69. "Compersores Betiko"ko lana

- **Erref:** MAL-060/004
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:04:50. **Bukatu:** 00:06:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

"Compresores Betiko"n zer lan egiten zen azaltzen du. 20, 40 eta 60 zaldiko konpresoreak egiten zituzten. Birabarkiaren ("cigüeñal") ajustea eskuz egiten zuten.

70. Betidanik motorrak gustatu

- **Erref:** MAL-060/006
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:06:21. **Bukatu:** 00:07:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:

Betidanik gustatu izan zitzaizkion motorrak. Enrikeren aita makinista zen, eta eskolara joan baino nahiago zuen aitarekin "trilladorarekin" ibiltzea.

71. Lambretta

- **Erref:** MAL-060/007
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:07:24. **Bukatu:** 00:08:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Betidanik gustatu izan zitzaizkion motorrak, eta pozik hasi zen Eibarko Lambrettan lanean. Lau italiar zeuden montajea erakusten.

72. Aitagandik ikasia

- **Erref:** MAL-060/008
- **Iraupena:** 0:00:28. **Hasi:** 00:08:43. **Bukatu:** 00:09:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Enrikeri beti gustatu izan zaio gauzak ondo egitea. Aitarekin arotzerian ibiltzen zenean, beharra bukatutakoan tresnak garbitu eta bere lekuan jaso behar zirela ikasi omen zuen.

73. Lambrettako lanak

- **Erref:** MAL-060/009
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:09:11. **Bukatu:** 00:10:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Eibarko Lambretta lantegiari buruzko kontuak. Hasiera batean, Italiatik ekartzen zituzten piezak. Motorren montajea, proba elektrikoak egiten eta errepidean motorrak probatzen aritu izan zen Enrike. Bost lagun ibili ziren motorrak probatzen. Eibartik Areitioko gainera joaten ziren motor probatzeko. Motorraren heldulekuan txartela bat edukitzen zuten oharrak idazteko.

74. Motorrak probatzen

- **Erref:** MAL-060/010
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:10:11. **Bukatu:** 00:10:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Ekonomia eta industria
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Eibarko Lambretta lantegiari buruzko kontuak. Hasiera batean, errepidean probatzen zituzten motorrak. Gerora, lantegi barruko gela batean hasi ziren motorrak probatzen.

75. Motorren garraioa eta salmenta

- **Erref:** MAL-060/011
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:10:50. **Bukatu:** 00:12:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Eibarko Lambretta lantegiari buruzko kontuak. Eibarko fruta-saltzaile batek bere kamioian eramaten zituen Espainian saltzen ziren motorrak. Bueltako bidaian, fruta ekartzen zuen. Motor asko saldu zen Ingalaterrara.

76. 400 beharginetik gora Lambrettan

- **Erref:** MAL-060/015
- **Iraupena:** 0:00:18. **Hasi:** 00:14:37. **Bukatu:** 00:14:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Eibarko Lambretta lantegiari buruzko kontuak. Egunean 65 motor egiten zituzten. 400 beharginetik gora aritzen ziren lantegian.

77. Lambretta: kateko lana

- **Erref:** MAL-060/018
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:19:54. **Bukatu:** 00:22:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Ekonomia eta industria

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Eibarko Lambretta lantegiari buruzko kontuak. Kateko lanari buruzko azalpenak. Zer lan egiten zituzten, zenbat langile aritzen ziren eta makinak nolakoak ziren aipatzen du.

78. Lambretta: motorrak probatzen

- **Erref:** MAL-060/019
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:22:54. **Bukatu:** 00:24:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Eibarko Lambretta lantegiari buruzko kontuak. Motorrak probatzen ibiltzen zen Enrike.

79. Lambrettaren itxiera

- **Erref:** MAL-060/020
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:24:56. **Bukatu:** 00:27:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Eibarko Lambretta lantegiari buruzko kontuak. Lantegiaren itxierari buruzko azalpenak. Lantegiaren bideragarritasun plana egin zuten. Geldialdian egon eta lana egiteagatik 100.001 pezetako zehapena ("sanción") jarri zioten Lambrettako langile bakoitzari.

80. Italiarrekin lanean

- **Erref:** MAL-060/023
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:29:11. **Bukatu:** 00:31:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Eibarko Lambretta lantegiari buruzko kontuak. Gerentea nor zen aipatzen du. Lambrettan sartu zenean, italiarrekin aritu zen motorren montajea ikasten. Italiarrei buruzko kontuak.

81. Lambrettak konpontzen etxeko garajea

- **Erref:** MAL-060/025
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:33:59. **Bukatu:** 00:35:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Lantegiko lanaz gain, Lambrettak konpontzen zituen bere garajea. Lambrettak horretarako baimena eman zion.

82. Lambretta eta Vespa

- **Erref:** MAL-060/026
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:35:53. **Bukatu:** 00:37:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Vespa motorrak Durangon konpontzen zituzten, eta Lambrettak, berriz, Enrikek. Lambretta eta Vespa motorren ezaugarriak eta ezberdintasunak azaltzen ditu.

83. Motorren modeloak, berrikuntzak eta "cigüeñal" a

- **Erref:** MAL-060/027
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:37:15. **Bukatu:** 00:39:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Eibarko Lambretta lantegiari buruzko kontuak. Motor modelo ezberdinak egiten zituzten. Itxura gehiago aldatzen zitzaion motorra bera baino. Bulego teknikoari buruzkoak. Gorabeherak izaten ziren birabarkiarekin ("cigüeñal").

84. Emakumeak ere Lambrettan

- **Erref:** MAL-060/028

- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:39:57. **Bukatu:** 00:40:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Eibarko Lambretta lantegiari buruzko kontuak. Emakumeak ere aritzen ziren kateko lanean.

85. Eibarko industria

- **Erref:** MAL-060/029
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:40:54. **Bukatu:** 00:42:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

Lantegi batzuetan hamabietan irtetzen ziren, beste batzuetan hamabiak eta laurdenean eta besteetan hamabi eta erdietan. Denak batera irten ezgero, ez ziren espaloietan kabitzen. Kale betean joaten ziren. Portal guztietan zeuden akabatzaileak, grabatzaileak, eskopetaginak...

86. Lanaldia

- **Erref:** MAL-060/030
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:42:24. **Bukatu:** 00:43:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Eibarko Lambretta lantegiari buruzko kontuak. Laneko ordutegia. Zapatuetan ere lana egiten zuten. Aste Santuetan ere lana egiten zuten. Laneko seguroa.

87. 12 urtean, "Vuelta España"n

- **Erref:** MAL-060/031
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:43:41. **Bukatu:** 00:46:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

12 aldiz atera zen "Vuelta España" txirrindulari lasterketan, Lambrettarekin, "enlace" modura. Lantegiak aginduta joaten zen: Lambrettaren propaganda egiteko. 21-22 etapako itzulia izaten zen.

88. "Vuelta España"ko kontuak

- **Erref:** MAL-060/032
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 00:46:54. **Bukatu:** 00:50:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Aisia » Kirola » Txirrindularitza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

12 aldiz atera zen "Vuelta España" txirrindulari lasterketan, Lambrettarekin, "enlace" modura. Enpresak aginduta ateratzen zen, Lambrettaren propaganda egiteko. Txirrindulari-taldeak: Kas, Licor 43... Eguraldiarekin gorabeherak. Garai bateko bizikletak.

89. Eibarko bizikleta lantegiak

- **Erref:** MAL-060/034
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:52:21. **Bukatu:** 00:53:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Eibarko Zeus bizikleta lantegiari buruzko azalpenak. Eibarko bizikleta lantegiak: Zeus, GAC, BH eta Orbea.

90. Lehengo bizikletak

- **Erref:** MAL-060/035
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:53:11. **Bukatu:** 00:53:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

Lehengo bizikletak burdinazkoak izaten ziren. Gaur egungo bizikletak eta lehengoak alderatzen ditu.

91. Velosolex Orbea

- **Erref:** MAL-060/036
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:53:54. **Bukatu:** 00:55:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

Laburpena:

Orbearen motordun bizikletak: Velosolex. Nolakoak ziren azaltzen du.

92. Lambrettak konpontzen

- **Erref:** MAL-061/001
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

<p>Enrikek etxean duen Lambretta motoa nondik nora ibili izan zen kontatzen du. Enpresan erakusketarako erabiltzen zuten eta berak erosteko aukera izan zuen. Gaur egun ere erabiltzen ditu.</p>

93. Honda motorrak kopia nahian

- **Erref:** MAL-061/002
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:02:03. **Bukatu:** 00:03:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

Lambrettak egiten zituzten fabrikan saiatu ziren Hondan egiten ziren bezalako motorrak egiten baina ez zuten horrelako lanak egiteko prestakuntzarik.

94. Lambrettak berritzen

- **Erref:** MAL-061/003
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:03:28. **Bukatu:** 00:04:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

<p>Enrikek Lambrettak berritzen ditu. Nola berritzen dituen eta nondik lortzen dituen azaltzen du.</p>

95. Lambrettekin Espainiako itzulian

- **Erref:** MAL-061/004
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:04:57. **Bukatu:** 00:06:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria
- Aisia » Kirola » Txirrindularitza
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Espainiako txirrindularitza itzulian ibili izan zen Enrike zenbakiak apuntatzen. Arropa eta kasko bereziak izaten zituzten.

96. Velosolex motorra

- **Erref:** MAL-061/005
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:06:20. **Bukatu:** 00:07:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

<p>Orbea fabrikan egiten ziren Velosolex motor dun bizikleten motorraren piezak nolakoak ziren erakusten du Enrikek, motorraren funtzionamendua azaltzeko eredu bat du.</p>

97. Lambrettaren motorra

- **Erref:** MAL-061/006
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 00:07:34. **Bukatu:** 00:10:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

Lambrettaren motorraren abiadura desberdinak eta piezak azaltzen ditu. Lambretta fabrikako pieza txikiak eta oroigarriak ere gordetzen ditu Enrikek.

98. Langileek fitxatzeko makina

- **Erref:** MAL-061/007
- **Iraupena:** 0:03:58. **Hasi:** 00:10:13. **Bukatu:** 00:14:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

<p>"Esperanza y compañia" fabrika hustu zutenean, Enrikek txatarra artetik langileek fitxatzeko erabiltzen zuten erlojua erosi eta, berritu ondoren, martxan jarri zuen berriro ere. Beste erloju bat ere berreskuratu zuen. Enrike Lambretta fabrikako motorrak konpontzeaz arduratzen zen eta horregatik hainbat koadro oparitu zizkioten.</p>

99. Aparatu berriak

- **Erref:** MAL-061/008
- **Iraupena:** 0:04:26. **Hasi:** 00:14:11. **Bukatu:** 00:18:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:

<p>Hainbat musika disko ditu Enrikek eta martxan mantentzen ditu oraindik. Bizikletarako egurrezko hagonak ("lanta"k) eta Mallabian izan zen lehenengo telebista ere gordetzen ditu. Lambretta fabrian piezak gordetzeko erabilitako egurrezko armairuak ere baditu eta bertan konponketak egiteko piezak gordetzen jarraitzen du.</p>

100. Argazki eta miniaturak

- **Erref:** MAL-061/009
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:18:37. **Bukatu:** 00:21:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria
- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:

<p>Enrikek tailerlean dituen argazkiak azaltzen ditu. Lambrettak sorturiko motor desberdinak, txirrindularitzako argazki desberdinak, etab. Lambretten miniaturak eta propagandazko hautsontziak gordeta ditu.</p>

101. "Kamiñeruaren" materiala

- **Erref:** MAL-061/010
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:21:13. **Bukatu:** 00:24:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:

<p>Enrikek gordeta mantentzen ditu herritarrek erretzera bota nahi zituzten apaiz arropak eta "kamiñeruaren" poltsa eta eskuliburua ere baditu.</p>

102. Espainiako itzuliko oroitzapenak

- **Erref:** MAL-061/011
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:24:18. **Bukatu:** 00:25:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

<p>Enrikek Espainiako itzulian erabilitako materialak eta sinatuta gordetzen dituen maillotak erakusten ditu.</p>

103. Lambretta fabrika sortu aurreko argazkiak

- **Erref:** MAL-061/012
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:25:07. **Bukatu:** 00:27:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Enrikek Lambretta sortu aurretik Eibarren egindako argazkiak ditu bilduta.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com